

DARBUOTOJŲ ŠIRDIES IR KRAUJAGYSLIŲ LIGŲ RIZIKOS VEIKSNIUS MAŽINANČIŲ KONSULTAVIMO INTERVENCIJŲ VERTINIMAS

Projekto vadovas: Dr. Saulius Vainauskas

Atsakinga vykdytoja: Lolita Pilipavičienė

Projekto vykdymo laikotarpis: 2015-2016 m.

Projekto pagrindimas: Lietuvoje, kaip ir visame pasaulyje, širdies ir kraujagyslių ligos yra dažniausia gyventojų mirtingumo priežastis. Svarbus būdas, siekiant išvengti širdies ir kraujagyslių ligų ir su jomis susijusių pasekmių, yra rizikos veiksnių nustatymas ir jų mažinimas. Širdies ir kraujagyslių ligų profilaktika darbo vietoje yra ypatingai aktuali dėl didelio ankstyvų mirčių skaičiaus darbingo amžiaus populiacijoje. 2014 m. Higienos institute atliktu tyrimu nustatyta, kad Lietuvos apdirbamosios gamybos įmonių darbuotojams retai siūloma dalyvauti įmonėse vykdomose darbuotojų sveikatos stiprinimo veiklose / programose, tačiau 29,4 proc. iš jų pageidavo, kad per artimiausius 12 mėn. jų darbovietėse būtų vykdomos sveikatos stiprinimo veiklos, susijusios su širdies ir kraujagyslių ligų profilaktika. Šiam technologijų vertinimui pasirinktos konsultavimo intervencijos, nes tokias intervencijas galėtų vykdyti Lietuvos įmonėse dirbantys (arba privalantys dirbti) profesinės sveikatos specialistai, o mokslinėje literatūroje aprašoma, kad specialistų teikiamas individualus konsultavimas darbo vietoje diegiamose sveiką gyvenimą skatinančiose intervencijose yra taikomas gana dažnai. Intervencijų vertinimui pasirinkti objektyviai matuojamų rodiklių (kūno masės indekso, liemens-klubų apimties santykio ir pulso dažnio) pokyčiai. Literatūroje nurodoma, jog jie susiję su širdies ir kraujagyslių ligomis, o šių rodiklių padidėjimas laikomas širdies ir kraujagyslių ligų rizikos veiksniais. Pasirinkti rodikliai yra ne tik objektyvūs, bet ir greitai išmatuojami, nereikalaujant papildomų lėšų. Technologijų vertinimas atliekamas siekiant ateityje ieškoti galimybių suplanuoti intervenciją ir ją išbandyti Lietuvos įmonėse. Technologijų vertinimo tyrimo rezultatai bus naudingi skatinant Lietuvos įmones įdarbinti profesinės sveikatos specialistus, savo ruožtu skatinant juos planuoti ir vykdyti darbuotojų sveikatos stiprinimo veiklas, prioritetą teikiant veiksmingų, moksliniais įrodymais pagrįstų intervencijų diegimui.

Tikslas – atlikti darbuotojų širdies ir kraujagyslių ligų rizikos veiksnius mažinančių konsultavimo intervencijų vertinimą. Tikslui pasiekti išskirti 3 uždaviniai:

1. Sistemiškai apžvelgti įrodymus apie mokslinėje literatūroje vertintų konsultavimo intervencijų, siekiančių sumažinti darbuotojų širdies ir kraujagyslių ligų rizikos veiksnius, veiksmingumą.
2. Aprašyti intervencijas (ar jų grupes), apie kurių veiksmingumą bus surinkta daugiausiai įrodymų.
3. Nustatyti aprašytų intervencijų pritaikomumą Lietuvos įmonėse, remiantis ekspertų nuomone.

Metodologija. Bus atliekama sisteminė mokslinės literatūros apžvalga ir ekspertų anketavimas. Mokslinės literatūros apžvalgą sudarys straipsnių paieška duomenų bazėse pagal straipsnių atrankos kriterijus, pirminė ir antrinė straipsnių peržiūra, duomenų rinkimas, straipsnių kokybės vertinimas. Ekspertų anketavimas bus atliekamas pasirenkant ekspertus pagal 4 nustatytus reikalavimus ir pateikiant jiems kelis klausimus, siekiant sužinoti jų nuomonę apie veiksmingiausių konsultavimo intervencijų tinkamumą Lietuvos įmonėms. Intervencijų tinkamumas Lietuvos įmonėms, remiantis ekspertų nuomone, bus vertinamas kokybinės turinio analizės metodu.

Laukiami rezultatai. Bus surinkti ir susisteminti moksliniai įrodymai apie konsultavimo intervencijų, mažinančių darbuotojų širdies ir kraujagyslių ligų rizikos veiksnius, veiksmingumą. Bus aprašytos konkrečios veiksmingos intervencijos ar jų grupės ir įvertintas jų tinkamumas

Lietuvos įmonėms. Atlikto technologijų vertinimo tyrimo rezultatai bus patalpinti Higienos instituto interneto tinklalapyje. Rezultatai bus pristatyti viešuose renginiuose. Bus parengtos rekomendacijos Lietuvos įmonėms apie veiksmingas darbuotojų sveikatos stiprinimo intervencijas, skirtas mažinti darbuotojų širdies ir kraujagyslių ligų rizikos veiksnius.

Daugiau informacijos Jums gali suteikti Higienos instituto Profesinės sveikatos centro Tyrimų ir technologijų vertinimo skyriaus vyr. specialistė Lolita Pilipavičienė tel. (85)2122589 arba el. paštu: lolita.pilipaviciene@dmc.lt.